

فهارس بها و قرارداد تیپ؛ التیامی بر آلام صنعت توزیع

پیروز پروین

قائم مقام مدیرعامل شرکت شاهین مفصل

ساختار بیمار اقتصادی، نبود نظام حقوقی و قراردادی کارآمد و فشارهای ناشی از فضای نامساعد کسب و کار، مدت‌هاست فعالان صنعت برق کشور را در حوزه‌های متعدد، گرفتار چالش‌هایی کرده که بخش عمده‌ای از هزینه‌ها و پیامدهای منفی آن بر دوش بخش خصوصی قرار می‌گیرد.

به بیان ساده‌تر اقتصاد بیمار و یارانه‌ای برق که به عرضه ارزان قیمت این کالای استراتژیک و ایجاد ناترازی جدی در درآمد و هزینه‌های صنعت برق منجر شده، تأثیرات روشن خود را در انباشت مطالبات فعالان بخش خصوصی نشان می‌دهد. در حوزه حقوقی و قراردادها هم وزارت نیرو با تأکید و پافشاری بر منافع خود، همواره در قالب قراردادهای یکسویه موجود، از تأمین حقوق حقه شرکت‌های سازنده و پیمانکار سر باز زده است. در این میان اقتصاد پرنوسان کشور، جهش‌های ارزی و در کنار آن افزایش هزینه‌های تولید زیر سایه سنگین افزایش نرخ تورم، هرگز در قالب این قراردادها قابل جبران و تعدیل نبوده و این مساله هم فشار مضاعفی را به شرکت‌ها وارد کرده است.

نتیجه اینکه کسب و کارهای صنعت برق به ویژه شرکت‌های کوچک و متوسط فعال در این حوزه، به تدریج تضعیف شده و توان خود را برای مواجهه با مصائب مستمر اقتصاد کلان کشور از دست داده و در برخی موارد حتی از اجرای پروژه‌های خود بازمانده‌اند. در همین راستا «پیروز پروین» قائم مقام مدیرعامل شرکت شاهین مفصل در گفتگو با ستبران ضمن تأکید بر اینکه مساله مطالبات مهمترین چالش فعالان صنعت برق است، تصریح می‌کند که این موضوع به دلیل عدم تخصیص مکفی اعتبارات به شرکت‌های توزیع در این حوزه به شکل حادثی قابل مشاهده بوده و اثرات به مراتب سوءتری به دنبال داشته است. حاصل این گفتگو را در ادامه می‌خوانید

مهمترین چالش‌های پیش‌روی شرکت‌های فعال در حوزه پیمانکاری، ساخت و تأمین تجهیزات حوزه توزیع نیروی برق چیست؟

پاسخ این سوال بارها و بارها داده شده است. مهمترین چالش پیش روی شرکت‌های فعال در حوزه‌های پیمانکاری، ساخت و تأمین و تجهیزات حوزه توزیع نیروی برق، تأمین نشدن بودجه مورد نیاز شرکت‌های توزیع نیروی برق کشور برای اجرای پروژه‌های متعدد است. این پروژه‌ها عمدتاً شامل نوسازی شبکه و تعمیر و نگهداری وضع موجود است که منابع مورد نیازش از محل فروش انرژی الکتریکی با قیمت یارانه‌ای به مشترکین تأمین می‌شود. از آنجا که دولت در جبران این کمبود از محل منابع بودجه عمومی کشور ناتوان است، در مجموع نوعی کسری بودجه نهادی در صنعت برق ایجاد می‌شود.

نتیجه این چالش‌ها چیزی جز افزایش روزافزون مطالبات پیمانکاران و سازندگان و تأمین کنندگان تجهیزات حوزه توزیع نیروی برق (و البته انتقال و تولید نیروی برق) و افزایش بدهی‌های این شرکت‌ها به تأمین کنندگان سرمایه و ه دیگر سازندگان و تأمین‌کنندگان و ارائه‌دهندگان خدمات نیست. زنجیره بدهی ناشی از کمبود منابع مالی در دولت، به تدریج منجر به کاهش روز افزون توانایی شرکت‌ها و در نهایت توقف تدریجی فعالیت‌های آنان خواهد شد.

از دیدگاه شما رفع مشکلات توزیع مستلزم پیاده‌سازی چه سیاست‌ها و راهبردهایی است؟

در گام اول، باید برای ایجاد تعادل بین قیمت تمام شده و قیمت عرضه انرژی الکتریکی، به ویژه برای مصرف‌کنندگان توانمندتر برنامه ریزی کنیم. بدیهی است که «عرضه برق با قیمت واقعی» فرآیندی است که می‌بایست به تدریج و مرحله به مرحله در دستور کار قرار گیرد تا منجر به تبعات اجتماعی نامطلوب نشود. همچنین ضروری است که همزمان با این اقدام، برنامه‌ریزی و تلاش لازم برای توانمندسازی اقشار و نهادهای مصرف‌کننده انرژی الکتریکی، با هدف برقراری بیشتر تعادل در بازار عرضه و مصرف انجام شود.

واقعیت این است که بخشنامه‌های ارزی اگر تأثیرات منفی و مخربی به همراه نداشته باشند، قطعاً کمکی هم به بهبود اوضاع نکرده و نخواهند کرد. اما تلاش برای جاری کردن قراردادهای تیپ و واقعی کردن و به روز نگهداشتن فهارس بها، به شکلی بالقوه اقدامات مثبتی به حساب می‌آیند که اگر واقعاً به اجرا در بیایند، می‌توانند برای بعضی از آلام فعالان صنعت توزیع برق کشور به یک التیام مقطعی تبدیل شوند، هر چند قطعاً این اقدامات را نمی‌توان راه درمان شرایط فعلی دانست.

لطفاً در خصوص فعالیت‌های شرکت تحت مدیریت خود توضیحی اجمالی بفرمایید؟

شرکت شاهین مفصل، طی بیست و چند سال گذشته، به تولید و تأمین اتصالات مورد مصرف در سیستم‌های کابلی فشار ضعیف، فشار متوسط و فشار قوی اشتغال داشته و محصولات این شرکت علاوه بر کل شبکه توزیع و انتقال کشور، بخش‌های صنعتی، تجاری و خانگی، به کشورهای همسایه و حتی کشورهای اروپایی نیز صادر می‌شود. عمده محصولات قابل عرضه توسط شرکت شاهین مفصل عبارتند از انواع سرکابل و مفصل، انواع کابلشو و دوراهه و کنتکتور، انواع بست کابل و سایر اتصالات مورد نیاز در شبکه کابلی عمومی و صنعتی، از یک تا ۴۰۰ کیلوولت.

از نظر شما برگزاری کنفرانس‌هایی همانند کنفرانس شبکه‌های توزیع برق چگونه می‌تواند در بهبود شرایط بحرانی صنعت برق اثرگذار باشد؟

برگزاری این دست از کنفرانس‌ها و نمایشگاه‌های جانبی آن‌ها، البته برای صنعت برق کشور هم لازم و هم مفید به حساب می‌آیند اما نمی‌توان انتظار داشت که معضلات ریشه‌ای این صنعت، با برگزاری چنین کنفرانس‌هایی برطرف شود